

stændigt lovgrundlag, der kan rumme undervisningen af unge med særlige behov. I den forbindelse bør undervisningstilbuddene udvikles til en egentlig ungdomsuddannelse. Der bør tages politisk stilling til uddannelsens formål, indhold m.v., så en ny ungdomsuddannelse kan defineres ud fra mål og ikke ud fra elevernes handicap.»

Daværende undervisningsminister Ulla Tørnæs indhentede bl.a. fra Rådet om Kortuddannedes Fortsatte Uddannelse en udtalelse til EVA's rapport. Det hedder heri bl.a.:

»På baggrund af drøftelserne kan det konkluderes, at Rådet om Kortuddannedes Fortsatte Uddannelse er enig i følgende anbefalinger, som Danmarks Evalueringsinstitut har givet som resultat af undersøgelsen:

Alle unge skal have ret til en ungdomsuddannelse, hvilket indebærer, at den store regionale forskel i ungdomsuddannelsesstilbuddet skal erstattes med et mere ensartet tilbud.»

Center for Ligebehandling af Handicappede har ligeledes fremhævet dette og skriver bl.a. i tidsskriftet Lighedstegn, nr. 1, april 2005 under artiklens hovedoverskrift: »Regeringsgrundlaget »Nye mål««:

»Et af de markante initiativer i regeringsgrundlaget er løftet om en ungdomsuddannelse til alle. Det har i mange år været en af rådets mærkesager at få sikret alle unge med handicap adgang til en ungdomsuddannelse. Det drejer sig dels om at sikre, at normalt begavede unge med handicap får lige muligheder i forhold til det ordinære ungdomsuddannelsessystem, dels om at sikre, at også udviklingshæmmede og andre, som ikke kan profitere af det traditionelle ungdomsuddannelsessystem, får et lovfæstet krav på en treårig ungdomsuddannelse efter endt grundskole. Regeringens liste over initiativer til sikring af, at 95 pct. af en årgang i 2010 gennemfører en ungdomsuddannelse, bør derfor også indeholde:

- en fokusering på handicapkompensation*
- at 18-19-årige handicappede omfattes af den erhvervsuddannelsesgaranti, regeringen vil give til alle andre unge*
- at der lovgives om en ungdomsuddannelse til udviklingshæmmede og andre, som ikke er i målgruppen for de traditionelle ungdomsuddannelser.»*

Handicaporganisationerne LEV og DSI har gennem de senere år mange gange fremhævet den manglende ret til en ungdomsuddannelse for unge med særlige behov, og i 2004 gjorde LEV det til et indsatsområde. Handicaporganisationerne påpeger bl.a., at dette problem slet ikke eksisterer i de andre nordiske lande, hvor ungdomsuddannelse er en ret for alle – uanset handicap eller ej.

4. Danske erfaringer med uddannelsesstilbud til udviklingshæmmede unge og unge med særlige behov

Som det fremgår af de forrige afsnit, er det i den nuværende lovgivning amterne, der står for specialundervisningen af unge (efter endt folkeskoleforløb) og voksne.

Der er her grund til at fremhæve, at Fyns Amt i højere grad end andre af landets amter har prioriteret specialundervisningsområdet højt. Senest er der i 2003-04 påbegyndt et udviklingsarbejde, der omfatter de fire fynske ASV'er (Amtets Specialundervisningscenter for Voksne). Det er ikke det første udviklingsarbejde på de fynske skoler, idet man allerede i 1992 udarbejdede en udviklingsplan med en række konkrete målsætninger, som man i årene derefter i vidt omfang forsøgte at føre ud i livet. I dag står Fyns Amt som det område i Danmark, der er førende inden for den kompenserende specialundervisning. Dette er beskrevet i flere sammenhænge, bl.a. i Fyns Amts »Udviklingsplan 2004 for ASV Odense, ASV Sydbyen, ASV Vestfyn, ASV Østfyn og Brangstrupskolen.«

Der er på de fynske skoler opnået ualmindelig gode resultater, og mange fynske unge udviklingshæmmede har fået mulighed for at gennemføre en ungdomsuddannelse. En del af aktiviteterne på ASV'erne har kunnet gennemføres som indtægtsdækket aktivitet. Der er talrige eksempler på, at unge, der i det fynske system har gennemgået en ungdomsuddannelse, har opnået kompetencer, der har gjort det muligt for dem efter endt uddannelse at opnå ansættelse f. eks. i et skånejob, eller de kan på anden måde indsluses i arbejdslivet på en ordentlig og værdig måde. På skolerne lærer de unge blandt meget andet vigtige sociale spilleregler, der kan hjælpe dem godt på vej til at komme i job. De stærkeste unge vil på det grundlag kunne komme ud i almindelige job, og andre vil kunne komme i beskæftigelse på beskyttede arbejdspladser m.v. Det er kende-